

Hur går det till i tingsrätten?

Brottmål

SÖDERTÖRNS TINGSRÄTT
SVERIGES DOMSTOLAR

I rättegången deltar normalt:

- rätten (oftast 4 domare; 1 juristdomare och 3 nämndemän)
- protokollförare
- den tilltalade (den som är misstänkt för ett brott)
- åklagaren

Oftast deltar:

- försvarsadvokat
- målsägande (den som påstås ha blivit utsatt för ett brott)
- målsägandebiträde (målsägandens advokat)
- vittnen

Vid behov:

- tolk

Hur går det till i tingsrätten vid en brottmålsrättegång?

Vad händer i rättssalen?

Tingsrätten kallar in parterna (tilltalad/målsägande/åklagare) till rättssalen via högtalare. I vissa situationer kan en eller flera parter finnas med via videolänk eller per telefon.

Vittnen får oftast inte vara med inne i rättssalen innan de hörs. Därför är de ofta kallade till en senare tidpunkt. Anledningen till att de inte får vara med under hela förhandlingen är att de kan påverkas av vad andra säger i rättssalen. Även vittnen kan i vissa fall vara närvarande via videolänk eller per telefon.

Parterna talar om sina yrkanden

Det första som händer är att ordföranden kontrollerar närvaron. Ordföranden lämnar normalt

information om rättens ledamöter, förhandlingens gång och tidsplanen för förhandlingen. Ordföranden lämnar sedan ordet till åklagaren, som begär att domstolen ska döma den tilltalade för det eller de brott som åklagaren anser att han eller hon är skyldig till. Om målsäganden begär skadestånd av den tilltalade hjälper åklagaren ofta till med det. I vissa fall kan det finnas ett målsägandebiträde som hjälper målsäganden.

När åklagaren och målsäganden talat om vad de vill frågar ordföranden den tilltalade om han eller hon går med på (erkänner) eller motsätter sig (förnekar) att han eller hon begått brottet. Ordföranden frågar också om den tilltalade går med på att betala skadestånd, ifall det har begärts.

Åklagaren håller sakframställning

Åklagaren berättar om hur han eller hon anser att brottet har gått till. Samtidigt brukar åklagaren gå igenom de skriftliga bevis som finns. Detta kallas för sakframställning.

Stängda dörrar

Tingsrätten kan ibland besluta om att delar av förhandlingen (t.ex. i sexualmål och ungdomsmål) ska hållas inom stängda dörrar. Åhörarna får då lämna salen.

Förhör med målsäganden

Målsäganden får berätta om sin syn på vad som hänt och svara på frågor. Förhöret med målsäganden spelas in med ljud och bild. Om målsäganden begär det kan domstolen i undantagsfall bestämma att förhöret med målsäganden ska hållas utan att den tilltalade är med i rättssalen. Den tilltalade lyssnar då på förhöret i ett annat rum.

Förhör med den tilltalade

Den tilltalade får berätta vad han eller hon anser har hänt och svara på frågor. Förhöret spelas in med ljud och bild.

Förhör med vittnen

Om det finns vittnen får de lämna sina berättelser, en i taget. Normalt hörs åklagarens vittnen först och sedan vittnen på begäran av den tilltalade.

Den som vittnar ska i de flesta fall avlägga vittnesed. Rättens ordförande läser upp eden och vittnet säger efter. Den som medvetet talar osanning under ed, eller låter bli att berätta det han eller hon vet, kan dömas för brottet mened.

Den tilltalades personliga förhållanden

Den tilltalades personliga förhållanden går igenom. Protokollföraren eller rättens ordförande redogör för handlingar som finns i målet, till exempel utdrag från belastningsregistret och yttrande från frivården. Den tilltalade får också berätta om sina personliga förhållanden och om sina inkomster och skulder. Föräldrar eller andra som känner den tilltalade väl kan också få tillfälle att berätta om den tilltalades personliga förhållanden.

FOTO PER CARLSSON

Slutanföranden

Parterna slutför sin talan, det vill säga sammanfattar sin inställning. Det vanligaste är att åklagaren börjar. Därefter gör målsägandebiträdet, försvarsadvokaten, eller den tilltalade själv, en sammanfattning. Åklagaren och försvarsadvokaten talar till exempel om vad de anser vara bevisat och vilken påföljd (straff eller annat) de anser att den tilltalade bör få.

Advokaterna begär ersättning för sitt arbete, oftast genom att lämna in räkningar till tingsrätten.

Överläggning

Efter förhandlingen diskuterar domarna målet och bestämmer hur de ska döma. Detta kallas för överläggning. Varje domare har en röst. Ingen utomstående har rätt att vara med vid överläggningen, och vad som sagts är hemligt även efter att domstolen har meddelat sin dom.

FOTO PATRIK SVEBERG

Tingsrättens dom

Tingsrätten strävar efter att avkunna domen omedelbart efter sin överläggning. I annat fall talar ordföranden om vilken dag och vilket klockslag som domen kommer att meddelas. Tingsrätten skickar alltid ut domen till parterna. Vittnen och övriga kan mot avgift begära att få en kopia av domen.

Praktisk information inför rättegången

Tingsrätten försöker planera förhandlingarna så att ingen behöver vänta i onödan. Tyvärr går det inte att helt undvika väntetider och förseningar då och då.

Inne i rätssalen finns möjlighet för parter, vittnen och åhörare att koppla in en hörsnäcka för att bättre höra det som sägs i salen. Har du hörapparat finns även möjlighet att låna dyna för talslinga, säg till i informationsdisken vid behov.

Informationen finns även på
www.sodertornstingsratt.domstol.se

SÖDERTÖRNS TINGSRÄTT
SVERIGES DOMSTOLAR